

4. «L'essència del cristianisme no es un contingut dogmàtic, abstracte o una doctrina general, sinó, des de sempre, una figura històrica vivent: Jesús de Natzaret.»

5. «Qui es cristià? No el que només diu “Senyor, Senyor” i rendeix tribut a qualsevol forma de fonamentalisme (de caire biblista-protestant, autoritari-romà-catòlic, tradicionalista-oriental-ortodox). Cristià és, abans que res, tot aquell que en el camí de la seva vida personal, i tot home té un camí propi, s'esforça per orientar-se en la pràctica conforme a Jesucrist. No es demana res més.»

6. «La meua crítica a l'Església, com la de tants cristians, prové del dolor de la discrepància entre el que va ser el Jesús històric, el que va anunciar, viure, lluitar i patir... i el que avui representa l'Església institucional amb la seva jerarquia [...]. Podem imaginar Jesús participant en una triomfant missa pontifical a la catedral de Sant Pere?»

7. «Preguntem-nos de manera succinta i directa: per què s'ha de ser cristià? I responguem de manera no menys succinta i directa: perquè s'ha de ser realment home! No es pot ser cristià renunciant a ser home. I viceversa: no es pot ser home renunciant a ser cristià. Allò que es cristià no pot posar-se a sobre, a sota i al costat del que és humà. El cristià no ha de ser un home dividit [...]. La fe en Jesucrist procura la pau amb Déu i amb un mateix, però no escamoteja els problemes del món. Fa l'home veritablement humà perquè el posa en contacte amb la humanitat dels altres, l'obre radicalment a qui en té necessitat, al proïsme.» — *Oriol Domingo*

Cristians que no creuen en la resurrecció?

No tinc estadístiques a la mà, però tampoc no és qüestió de tants per cent. El fet és que hi ha cristians que diuen que no creuen en la resurrecció. Doncs, deixeu-me dir que són coses que no lliguen: o no saben què vol

dir 'ser cristià' o no saben què vol dir 'resurrecció'. (O totes dues coses alhora!)

Mirant de comprendre el perquè d'aquesta incoherència objectiva, m'inclino a pensar que una raó podria ser el fet de tenir una idea errònia de la resurrecció: la resurrecció de Jesús se la imaginen visualment tal com la pinten les representacions artístiques d'aquests darrers segles, sobretot els artistes del Renaixement i del Barroc. I la resurrecció dels qui creuen en Crist, la imaginen tal com se la representa l'imaginari popular tradicional, és a dir, tal com en llenguatge simbòlic l'anuncien els textos bíblics: àngels tocant la trompeta a la fi dels temps, sepulcres que s'obren, ossos que es recobreixen de carn... En resum, s'imaginen la «resurrecció dels morts» amb un escenari macabre, completament increïble en els nostres temps. I diuen que 'això' no hi ha qui s'ho cregui. Doncs, tenen tota la raó del món. Però 'això' no és la fe dels cristians, sinó les representacions gràfiques (equivocades) amb què alguns s'imaginen la fe (vertadera).

En llenguatge cristià 'ressuscitar' vol dir, normalment, no tornar a la vida, sinó continuar vivint d'una altra manera (més enllà de la mort). I aquest és el l'únic sentit que té la paraula 'ressuscitar' quan parlem de la resurrecció de Crist o de la resurrecció dels morts.

No és aquí el moment ni el lloc per a fer-ne una explicació. Ens limitem a indicar tres punts que cal tenir en compte per a canviar el xip: 1) El que compta no és el fet (passat) d'haver ressuscitat (un instant), sinó el fet (present) de viure ressuscitat, per sempre més: viure en l'univers de Déu; 2) La vida de ressuscitat no és un privilegi exclusiu de Jesús, el Crist: nosaltres per la fe «sabem que aquell qui va ressuscitar Jesús, el Senyor, també ens ressuscitarà a nosaltres amb Jesús i ens portarà al costat d'ell» (2Co 4,14); i 3) Creure en la resurrecció (en la de Jesús i en la nostra) comporta una manera diferent de veure la vida i de viure-la.

I, per acabar, un consell 'artístic':

convé que contemplem amb esperit crític les representacions artístiques de la resurrecció. Perquè correm el perill que el sentit pregon del misteri cristià, que certament hi és, s'ofegui per la contundència d'unes formes que reflecteixen per damunt de tot la mentalitat i la representació del món propis d'un període històric culturalment superat. L'obra plàstica dels artistes és la representació simbòlica d'un misteri que escapa als sentits. Ens equivocariem si consideréssim la representació simbòlica com si fos una representació descriptiva, realista (i ridícula!) com si fos un reportatge fotogràfic... que, certament, no hi haurà qui es cregui! — *Pere Codina*

Raimon Panikkar i l'Ecosofia

Fragmenta Editorial publica el llibre *Ecosofia. La saviesa de la Terra* (2021), un recull de textos de Raimon Panikkar en edició i introducció de Jordi Pigem. Jordi Pigem (Barcelona 1964) és doctor en filosofia i conegué a fons Panikkar.

A la introducció del llibre, Pigem emmarca clarament la qüestió tractada: «Ecoltar la Terra implica percebre-la com a subjecte» (p. 18), i no com a mer objecte d'explotació nostre i sense mesura. De fet, i en termes ja del mateix Raimon Panikkar, «en la lluita contra la Terra l'home perdrà. Som nosaltres els qui estem en perill» (p. 27); i és que estem lligats a la Terra per un «cordó umbilical» i «si maltractem la Terra, en realitat ens estem maltractant a nosaltres mateixos» (p. 28). Panikkar també criticarà l'ecologia, entesa com una «tímida reacció» que manté «el *business as usual* amb guants i amb un somriure» (p. 28), però que no va a l'arrel del problema. És merament un maquillatge ineficient.

Panikkar defineix l'ecosofia com «el nostre coneixement sobre la Terra i la saviesa de la Terra mateixa, que hem d'intentar escoltar i compartir» (p. 28). És interessant aquest 'compartir', és a dir, hem d'entrar en

sintonia amb la Terra mateixa: cal escoltar-la. També ens diu: «L'ecosofia planteja un canvi radical de percepció tant de l'home com de la Terra» (p. 28). Contra aquell dualisme radical que postula un home-senyor *enfrontat* a una terra-proveïdora, ens cal canviar de paradigma i comprendre que l'home ha de cercar la seva harmonia amb la Terra, afavorint-la. Part i totalitat han d'anar a l'una si volen reeixir. «Ecosofia vol dir 'saviesa de la Terra'. La Terra no és una simple subministradora de matèries primeres per a la humanitat, és molt més que el nostre escenari o el nostre habitatacle. És el nostre cos extern, el nostre espai vital, la nostra llar» (p. 34).

Panikkar es mostra molt crític amb la ciència moderna: «Les categories de les ciències naturals són insuficients per a comprendre la natura» (p. 41); «és important adonar-se del poder corrosiu del pensament abstracte. Si penses i analitges i re-analitges una cosa, s'esvaeix. El pensament subjecte-objecte és il·lícit quan es tracta de la nostra relació amb la natura» (p. 41); o encara: «la ciència moderna està obligada a pressuposar l'objectivitat i la mesurabilitat. I, en últim terme, pressuposa una imatge mecanicista del món» (p. 42). En canvi, cal tractar «la Terra mateixa com a ésser vivent» (p. 29) i és que «per a sentir els arbres i les pedres no cal experiment, sinó experiència, que és més femenina, receptiva i contemplativa» (p. 30).

Comptat i debatut, «l'autèntica comprensió transforma qui comprèn. [...] Es tracta de ser natura i no de controlar-la, es tracta de transformar-nos en ella: en francès *con-naître és naître ensemble* (co-néixer és 'néixer junts')» (p. 48). Hem de sintonitzar amb la Terra per a poder arribar a ser aquells qui som realment. Anar *contra la Terra* és anar contra la pròpia naturalesa de l'home, la qual reïx quan compremem que formem un tot. Ens cal escoltar i comprendre la Terra, «deixar que el que ens revela, en el seu conjunt (com-), pugui arrelar (-prendre) en el nostre ésser» (p. 64). Ens cal una transformació profunda (*metanoia*) i és que, de fet, «l'eco-

sofia gosa contestar l'ídol més gran del món d'avui: la ciència moderna» (p. 75).

Una ciència fonamentada sobre dues imatges donades per naturals (i que no ho són!): «El símil de la fletxa i la metàfora del *progrés*» (p. 82). Davant d'això, ens diu Panikkar: «Des d'un punt de vista filosòfic, diria que l'essència del temps consisteix en el ritme, perquè aquesta és la naturalesa mateixa de la realitat. La Realitat és rítmica. El ritme no va enlloc, no té *telos* [...]. Aquí toquem el nucli de la civilització occidental» (p. 86). Contra la fletxa del temps, Panikkar hi posa la *tempiternitat*; i contra la idea de progrés, hi posa «la dansa de Siva» (p. 89).

Raimon Panikkar va al cor de la qüestió i proposa solucions de gran profunditat i solidesa. Ens costa, tanmateix, imaginar com la civilització occidental podrà canviar el seu paradigma dominant i fundacional, sense emperò voler deixar de beneficiar-se dels productes materials que aquest paradigma produeix, i que ens fan la vida més fàcil. —Xavier Semillas

El Centre de Sarrià fa 125 anys

El Centre Parroquial Sant Vicenç de Sarrià celebra 125 anys d'acció comunitària, social, presencial, directa i continuada a Sarrià. Va néixer el 1896 sota l'advocació de sant Josep amb el nom d'Acadèmia Josefina. Malgrat el nom femení, els socis dels primers anys van ser només homes. L'objectiu era la formació integral de les persones des de les arts escèniques i la cultura. Així, doncs, el 1905 aquests socis van construir un teatre amb l'aportació de moltes famílies sarrianenques, i el 1906 van començar les representacions de l'*Estel de Natzaret*, els pastorets de Sarrià, obra que encara es representa actualment. Un dels primers actors en el paper de Maria fou J.V. Foix, i més endavant Salvador Escamilla. El 1917 es va crear l'Orfeó Sarrianenc. L'entitat ha sobreviscut

gràcies al fet que el 1943 la parròquia la va comprar simbòlicament, pagant uns deutes dels socis, moment que va canviar el nom a Centre Parroquial. Els anys cinquanta es va crear l'Esbart Sarrià, i el CP Futbol, a fi de completar la formació humana i artística amb la dansa i l'esport. Malgrat el franquisme, l'entitat va continuar defensant la llengua i la cultura catalanes. Actualment l'Associació Centre Cultural Sant Vicenç de Sarrià, amb més de 1.000 socis i una vintena de seccions de teatre, música, dansa, esport, esplai, catequesi, ONG solidàries etc., continua convidant a 'sarrianejar' veïns, amics, ciutadans de Barcelona i de tot el país amb tallers i activitats per a totes les edats, des dels 3 anys fins als 99, i amb una oferta molt variada al Teatre de Sarrià d'òpera, teatre, funcions familiars, cicles de música («Dones i compositores»; «Música de cambra»), dansa clàssica i contemporània, màgia, musicals, cinema i un etcètera molt llarg. I tot això, combinant amb encert el món professional i l'amateur. Trobareu tota la informació de la celebració d'aquests 125 anys al web www.centredesarria.cat. —Montserrat Morera

PUNTS DE VENDA

Trobareu *El Pregó* a les llibreries:

- **Claret** (Llúria, 5) de Barcelona
- **Geli** (Argenteria, 18) de Girona
- **La Puça** (La Vall, 18) d'Andorra la Vella
- **Màrquez** (Muralla Sant Llorenç, 2) de Mataró
- **Ramon Llull** (la Palma, 9) de Lleida
- **Santa Anna** (plaça de la Caserna, 9) de Granollers
- **La Capona** (Gasòmetre, 41-43) de Tarragona
- **La 2 de Viladrich** (Despuig, 22) de Tortosa